

## POSTANOWIENIE

20 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 20 kwietnia 2023 r. w Warszawie,  
w sprawie z powództwa J. K.  
przeciwko C. w E.  
o ochronę dóbr osobistych,  
na skutek skargi kasacyjnej J. K.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku  
z 18 marca 2022 r., I ACa 119/21,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **nie obciąża skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego;**
3. **przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Białymstoku na rzecz radcy prawnego P. J. 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych plus należny podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki J. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 18 marca 2022 r.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

W ocenie skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do pytania:

Czy w sytuacji gdy dziecko pozbawione jest opieki rodzicielskiej to ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych, czy też w sytuacjach kryzysowych,

krytycznych można przerzucać tę odpowiedzialność na pozbawionych praw rodzicielskich rodziców?

Sformułowane przez skarżącą wątpliwości w kontekście wskazanych przepisów nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki występowania w prawie istotnego zagadnienia prawnego. Skarżąca ograniczyła się jedynie do sformułowania zagadnienia natomiast nie przedstawiła stosownego wyводу jurydycznego, który wykazałby wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne prezentowanego zagadnienia. Powódka nie przytoczyła żadnych argumentów na poparcie swojego stanowiska odnośnie do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a w szczególności nie wskazała rozbieżnych ocen prawnych przedmiotowej kwestii ani nie wykazała, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. W związku z powyższym nie można przyjąć, iż w ramach niniejszej sprawy zaistniało istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.

Jednocześnie skarżąca wskazał, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona „na co wskazują ewidentne uchybienia prawa procesowego oraz materialnego wykazane w niniejszej skardze kasacyjnej oraz bezsporne naruszenie godności małoletniej powódki i braku opieki oraz pomocy władz publicznych w zapewnieniu ochrony praw dziecka.”

W świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.), gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa. Zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, dostrzegalna *prima vista* dla każdego prawnika, który bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe. O ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego

oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2022 r., I CSK 1250/22).

W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Ponadto należy podkreślić, iż łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego budzi poważne zastrzeżenia. Jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wzajemnie się, co do zasady, wykluczają. Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

[SOP]

[f.n]

